

Tisztelt Olvasó!

A 2025-ös év első számát tartja a kezében, megújult külsővel. Az újítás célja az volt, hogy egy letisztult, elegáns, színében és grafikájában a rendészettudományt szimbolizáló külső legyen, amely magával hozhatja a lap hazai és legfőképpen nemzetközi ismertségének erősítését. A szerkesztőség ebben az évben is négy rendszeres és két különszám megjelentetését tervezi, ami – látva a hazai és külföldi szerzők lelkesedését – nem lehetetlen vállalkás. Köszönettel tartozunk a szerzők, lektorok és szerkesztők szakmai és tudományos elköteleződéséért, amellyel a tanulmányokat írták, lektorálták és szerkesztették. A fentiek mellett a lap továbbra is biztosítja, hogy minden, a rendészet rendeltetésével, intézményrendszerével, feladataival, személyzetével, működésével, jogi szabályozásával kapcsolatos munkának helyet adjon, ezzel is erősítve a lap nemzetközi láthatóságát, elősegítve a hazai és nemzetközi kutatási eredmények, elméletek disszeminálását.

A *Magyar Rendészet* elsődleges célkitűzése a rendészettudomány egyetemi szintű oktatásának támogatása, új tudományos eredmények közzététele, valamint szakmai tudományos fórum és publikációs lehetőség biztosítása. Tudományterületi fókusza a rendészettudomány, valamint a bünyügyi tudományok, kellő nyitottsággal a többi tudományterületről kapcsolódó eredményekre és az interdiszciplináris megközelítésre.

Folyóiratunk az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának besorolása szerint B kategóriás lap, amely évente négy számmal jelenik meg. Szerkesztőségünk az NKE Rendészettudományi Karán működik, kiadója a Ludovika Egyetemi Kiadó. Lapszámaink is jól tükrözik törekvéseinket, hiszen a publikált tudományos közlemények a rendészet elméleti és gyakorlati világának sokoldalú, alapos és hiteles elemzését adják, amiben kiemelkedő szerepe van lektorainknak, akik ellenszolgáltatás nélkül tesznek eleget a szerkesztőség felkérésének és végzik felelősségteljes munkájukat, garantálva a megjelenő közlemények megfelelését a magas szintű elvárásoknak.

Visszatekintés

Az előző 2024/4-es lapszámunk büntetés-végrehajtási rovata a reintegrációs őrizet időszervi kérdéseivel, továbbá a vallásgyakorlás és a börtönlelkészi szolgálat hatásával foglalkozik a sikeres reintegrációhoz vezető úton. A büntetőjogi rovat a zaklatási esetek kezelésében alkalmazott jogi eszközök fejlődését és gyakorlatban megjelenő akadályait mutatja be, míg a határrendészeti rovat a déli határzár és annak védelmében részt vevő erők bemutatására fókuszál. A komplementer rovat szerzői Németország magánbiztonsági szektorának kereteit és sajátosságait, továbbá a közterület-felügyelet településbiztonság terén játszott szerepét, valamint az objektumvédelem és az erre biztosított költségkeret legoptimálisabb

felhasználását vizsgálják. A rendészeti gyakorlat témakörében a szerző a pilóta nélküli légi járművek alkalmazhatóságát és elhárításának lehetséges eseteit vizsgálja. A rendészettudományi rovat szerzői a kiberbűncselekmények nemzetközi trendjeivel, továbbá a biztonságos kerékpáros közlekedés összetevőivel, valamint a Police Café gyakorlat mint kutatási módszer alkalmazhatóságával és a rendőri szervezetben megfigyelhető különböző karrierjelenségekkel foglalkoznak. A főszerkesztő tollából újabb naplójegyzetet olvashat az egyetemi oktatói léttel kapcsolatos tapasztalatairól, bepillantást engedve a hétköznapiakba, különös figyelmet szentelve a rendészet területének, és hírt kaphat a VI. Sokszínű Kar interdiszciplináris konferencia igazán színes előadásairól.

Jelen számunk margójára

Büntetés-végrehajtás

A reintegrációs őrizetről szóló tanulmány azt veszi górcső alá, hogyan is működik a rendszer és az azt támogató elektronikus távfelügyeleti eszköz, milyen előnyökkel és kihívásokkal jár, illetve milyen fejlesztések zajlanak, amelyek jövőbe mutató módon igyekeznek a jogintézményt elősegíteni (CZENCZER Orsolya – BOGOTYÁN Róbert: *Elektronikus távfelügyeleti eszköz a hazai büntetés-végrehajtás szolgálatában. A tízéves reintegrációs őrizetet működtető technikai háttér és jogi alapjai*).

Kriminalisztika

A tanulmány egy 137 évvel ezelőtti londoni emberölés-sorozatot mutat be Patricia Cornwell amerikai forenzikus laborvezető könyve alapján. A szakértő 2001-ben részletes vizsgálatot végzett az eredeti helyszíneken, felkutatta a Hasfelmetsző Jack (Jack the Ripper) néven elhíresült elkövetőhöz biztosan köthető hat sértett nyomozásának dokumentumait. Az esetelemzés megmutatja, hogy a kriminalisztikai első csapásnak milyen nagy jelentősége van a sikeres nyomozáshoz vezető úton. A precíz helyszíni szemle, a forró nyomos adatgyűjtés elmaradása jelentősen nehezíti a későbbi, akár évszázadokkal későbbi nyomozást is. A 21. században ugyanakkor már tömegesen használt DNS-vizsgálatok 113 év után is segítettek és segítik a régmúltban történt bűncselekmények felderítését, ismeretlen tettesek felkutatását (Csaba FENYVESI – Vanessza FÁBIÁN: *Analysis of Jack the Ripper's Series of Murders 137 Years Later Using Modern Forensic Tools*).

A következő tanulmány célja bemutatni a szexuális emberölések alapvető jellegét, epidemiológiai és kriminológiai aspektusait. A szerző szakirodalmi áttekintés segítségével mutatja be a szexuális erőszakkal társult emberölések kriminológiai aspektusait. A szexuális erőszakkal társult emberölések számos, főként konceptualitásbeli kérdéseket vetnek fel, amelyekre ez idáig nem sikerült válaszokat találni. Ugyanakkor nem kérdés, hogy kiemelt társadalomra való veszélyessége, valamint az elkövetés speciális körülményei okán elengedhetetlen, hogy megismerjük a cselekményt és annak fontosabb aspektusait,

amiből a rendészeti-rendvédelmi gyakorlat is nagyban profitálhat (ERDÉLYI Ákos: *A szexuális erőszakkal társult emberölések bemutatása*).

Menekültügy

A cikk az orosz–ukrán háború által indukált menekülthullámhoz kapcsolódó humanitárius segítségnyújtást igyekszik bemutatni, természetesen a probléma összetett és sok szálra bontható tartalmi vonatkozásai miatt inkább csak arra fókuszálva, „hogyan” és „mit” lehetett tenni a hirtelen bekövetkezett események mentén. A cikk tartalma szinte kizárólag internetes forrásokra épül, mivel a témakört feldolgozó szakirodalom ma még nem áll rendelkezésre. Az orosz–ukrán háború kitörését követő két éven belül nem készült olyan összegző publikáció, amely bemutatta volna azt a menekülthullámhoz kapcsolódó humanitárius összefogást, amelyet a magyarországi segélyszervezetek tanúsítottak (ZÁN Krisztina: *Az összefogás ereje. Hogyan segítették a magyarországi segélyszervezetek az ukrán menekülteket?*).

Rendészettörténet

A tanulmány szerzője arra vállalkozik, hogy gyakorló rendészeti szakemberként és polgárőr vezetőként bemutassa – a bűnmegelőzés kialakulására való általános rátekintés után – a civil közbiztonsági tevékenység történeti előzményeit, a polgárőrség létrejöttét a mozgalom kialakulása indokainak megvilágításával, hangsúlyozottan kitérve a fejlődés szakaszaira, a feladatkörök bővülésére, a jogi szabályozás megjelenésére és annak jelentőségére. A szerző a polgárőrség működésének átfogó tudományos kutatásához, feltérképezéséhez kíván hozzájárulni, felismerve annak tényét, hogy a kutatott téma a bűnmegelőzés, a közrend, a közbiztonság fenntartásában való civil közreműködés, ennél fogva a rendészeti együttműködés folyamatosan időszerű kérdése, ugyanis a jelenlegi körülmények között a polgárőrök szerepvállalása nélkülözhetetlen segítség a rendőrség számára (KARDOS Pál: *A társadalmi bűnmegelőzés és a polgárőrség története Magyarországon*).

Rendészettudomány

Az információs technológia és az ahhoz kapcsolódó eszközök folyamatos fejlődése magával hozza az adatrobbanást, amivel együtt nő annak veszélye, hogy minden egyes, a felhasználók által önként vagy kötelezően megadott adat egyre több veszélyforrást jelent. A tanulmány bemutatja a személyes adatok, a különleges adatok, illetve az ezekhez nem tartozó, egyéb adatokkal összefüggő kiberbiztonsági és adatbiztonsági problémákat, valamint az elmúlt időszakban történt, kiberbiztonsággal összefüggő incidenseken keresztül érzékelteti, hogy az ezek kezelésével foglalkozó szervezetek kezében milyen lehetőségek vannak (GYARAKI Réka: *Az adatokkal kapcsolatos visszaélések margójára*).

A mikromobilitás, amely magában foglalja az elektromos rollereket, kerékpárokat és egyéb kis méretű közlekedési eszközöket, egyre jelentősebb szerepet játszik a nagyvárosi forgalomszervezésben. A tanulmány célja, hogy átfogó képet nyújtson e közlekedési forma hatásairól, különös tekintettel Magyarország helyzetére. Az elemzés bemutatja a mikromobilitás környezeti és forgalomszervezési előnyeit, valamint a szabályozási és infrastrukturális kihívásokat. Nemzetközi példákat, köztük Párizs, Koppenhága és Barcelona esettanulmányait is ismerteti, kiemelve az innovatív megoldásokat és azok adaptációs lehetőségeit (HARANGOZÓ Valentin: *[e-]Mikromobilitás a nagyvárosi forgalomszervezésben*).

A szerzők gyakorló biztonsági szakemberként kívánnak átfogó képet adni a tengerjáró hajók iparát érintő egyes biztonsági kérdésekről és kihívásokról, betekintést nyújtani a sokak által csak kevésbé vagy egyáltalán nem ismert, luxustól csillogó világ árnyakkal telt kulisszái mögé, rámutatva arra is, hogy egy hihetetlen dinamikával fejlődő ágazatról van szó, ahol évről évre egyre nagyobb és növekvő számú utastömeget kiszolgáló hajók kerülnek a világ vizeire. A hajótársaságok a maximális profit érdekében számos különféle tematikájú és eltérő hosszúságú utat kínálnak, legyen szó akár egy több hónapra át tartó világkörüli útról vagy pár hetes mediterrán hajókázásról. Az utasok számának gyarapodásával azonban a fedélzeten elkövetett bűncselekmények száma is növekszik (LUKÁCS Roxána – LIPPAI Zsolt: *Tengerjáró hajók célkeresztben*).

A tanulmány a németországi magánbiztonság rendszerének bemutatását követően azt vizsgálja, a biztonság mérhető-e, és a mérésben a WISIND módszer mennyire hatékony. A téma aktualitása megkérdőjelezhetetlen, hiszen a társadalomban bekövetkező események hatására egyre inkább felerősödik az állampolgárokból a biztonság utáni vágy, amelynek garantálása ma már a rendvédelmi szerveknek a magánbiztonsági iparral való szoros együttműködése nélkül nem lehetséges. A WISIND mint indikátor a társadalmi-gazdasági élet számos helyén, bünyügyi területen is alkalmazható módszer a biztonság mérésére (NÉMETH Ágota – ROTTLER Violetta: *Közbiztonság és magánbiztonság Németországban. A biztonság szintjének mérése a WISIND indikátorrendszerrel*).

A szerző angol nyelvű cikkében az 1970-es évek elején Kansas Cityben végzett kísérlet és az 1998-as minneapolis-i kísérlet tanulságait vizsgálja, amelyek alapján elmondható, hogy a közterületi jelenlét szakmai képességek és helyi sajátosságok alapján való megszervezése jelentősen csökkenti a bűnözést és javítja a közbiztonságot. Az elméleti alapok és a korábbi tudományos eredmények megértése elengedhetetlen a tényezők közötti kapcsolatok, változások és összefüggések méréséhez. Az eredmények alapján levonható legfontosabb következtetés, hogy a javuló közbiztonság nem csak a rendőri jelenlét eredménye. A bűnözés jelenlegi tendenciáit és az emberek benyomását más tényezők is meghatározzák. A jövőbeni kutatások kapcsán érdekes lehet a kérdést helyi (rendőrkapitánysági) szinten vizsgálni, valamint a konkrét rendőri intézkedések számának és a közterületeken elkövetett egyes bűncselekmények számának változását megfigyelni (Dávid PAPP: *The Theoretical Background of the Relations Between Police Presence and Public Safety*).

A szerző angol nyelvű cikkében a pénzmosás elleni nemzetközi és nemzetállami fellépés jelentőségét vizsgálja, mivel ez a tevékenység komoly veszélyt jelent egyes országok gazdasági stabilitására és közbiztonságára. A pénzmosás veszélyességét mutatja, hogy szorosan kapcsolódik a szervezett bűnözéshez, mivel a szervezett bűnözői csoportok a pénzmosás különböző módszerein keresztül igyekeznek legalizálni tiltott bevételeiket. A kutatás

módszere egy 2004 és 2024 közötti online adatbázis-keresés volt, amely három magyarországi folyóirat (*Belügyi Szemle*, *Magyar Rendészet*, *Rendészeti Szemle*) cikkeit tartalmazza. A megjelent cikkek rámutatnak a pénzmosás káros gazdasági hatásaira, magyarországi történetére, a változó európai uniós és magyar jogi háttérre, a pénzmosás gyakorlati módszereire és tendenciáira (Csaba ZSIGMOND: *Review of Scientific Publications on Money Laundering and Terrorist Financing in Major Hungarian Law Enforcement Journals over the Last 20 Years*).

Rendészeti képzés

A modernebb technológiával felszerelt létesítményben a szakemberek valósághű szimulációk segítségével gyakorolhatják a katasztrófahelyzetek kezelését. Egy oktatóteremben található szoftverek és hardveres eszközök lehetővé teszik a résztvevők számára, hogy a riasztások kezelésétől a döntéshozatalon át az együttműködésig számos feladatot gyakoroljanak (BALOGH Mónika – HIS Imre – IGÁZ-DANSZKY Tamás: *Új oktatóterem a katasztrófavédelem műveletirányításának szolgálatában*).

A jogszerű és szakszerű rendőri fellépés erősíti a társadalmi stabilitást és a jogállamiságot. A kezdő rendőrök fejlődését a mentorálás, mint egyre népszerűbb szakmai támogató módszer, jelentősen elősegítheti. Ez kölcsönös előnyökkel jár a mentorok és a mentoráltak számára, ugyanakkor a programok sikeressége rugalmasságukon és a résztvevők egyéni igényeihez való alkalmazkodásukon múlik. A mesterséges intelligencia, mint például a ChatGPT, új lehetőségeket kínál a szakmai tudás és mentorálás támogatásában. Mint nyelvi modell gyors és releváns válaszokat biztosíthat, kiegészítve a hagyományos mentorálást. Ugyanakkor a mesterséges intelligencia nem helyettesítheti az emberi mentorokat, különösen a rendészeti területen, ahol az emberi tapasztalat és érzelmi intelligencia alapvető (BEZERÉDI Imre: „*MI mentor, coach, support...*”. *A ChatGPT és más nyelvi modellek a rendőri hivatás közvetlen támogatásában*).

A Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karra felvételt nyert első évfolyamos hallgatók hathetes alapkiképzésen vesznek részt, amelynek része többek között a lökiképzés is. A szerző bemutatja a hallgatói kiképzők kiválasztásának és felkészítésének folyamatát, a lökiképzés-foglalkozások végrehajtását. A pedagógia, a nevelésselmélet és az edzéstudomány eredményei által javaslatokat tesz a fenti folyamatok hatékonyabbá tételére (MÁTÉS Gábor: *Az alapkiképzés, különösen a lökiképzés oktatásának fejlesztési lehetőségei a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karon*).

Terrorizmus

A szerző angol nyelvű tanulmányában az Organisation Armée Secrète (Titkos Hadsereg Szervezet, OAS) nevű francia terrorszervezetet vizsgálja, amely az 1960-as években működött. A szervezet megalakulása elválaszthatatlanul az algériai háborúhoz kötődik. A francia katonai elit és az Algériában élő francia lakosság jelentős része ellenezte, hogy Algéria független állam legyen. A konfliktus elhúzódását követően az újonnan megválasztott francia

elnök, Charles de Gaulle elhatározta, hogy lezárja az algériai háborút. Ez természetesen azt jelentette, hogy Algéria többé nem lesz francia gyarmat. Mindazonáltal a döntést nem fogadták el mindenütt. Különösen az Algériában élő francia telepesek, valamint a hadsereg és az idegenlégió tagjai érezték úgy, hogy valamilyen intézkedésre van szükség ahhoz, hogy Algéria francia terület státusza megmaradjon. Ezekből az erőkből alakult meg végül az OAS. A tanulmány az OAS történetét a társadalmi változások és azok politikára gyakorolt hatásának összefüggésében vizsgálja. A tanulmány hangsúlyozza a kémelhárító szolgálatok jelentőségét és általában a kémelhárítás gyakorlatát (Tamás KOVÁCS: *OAS – Anatomy of a Terror Organisation*).

Könyvismertetés

A magánszférához való jogból levezethető többi alapvető jog, úgymint a magán- és a családi élet, az otthon, a kapcsolattartás és a jó hírnév tiszteletben tartásához való jog, továbbá a személyes adatok védelméhez fűződő önrendelkezési jog sérülhet a titkos felderítés során. A titkos felderítés tágabb fogalmába sorolható a nemzetbiztonsági, a terrorrelhárítási és a rendészeti célú titkos felderítés, amelyeknek célja nem a büntetőeljárás előkészítése – a későbbiekben a megszerzett információk ekként is hasznosíthatók –, hanem a nemzetbiztonsági, terrorrelhárítási és rendészeti eszközökkel végrehajtható hatósági intézkedések megalapozása. A titkos felderítés szűkebb fogalmába tartozik a bűnüldözési célú információszerezés, amelynek rendszertani helye a büntetőeljárás. Dr. Nyeste Péter rendőr alezredes, a Nemzeti Közszerzői Egyetem Rendészettudományi Kar Bűnügyi és Gazdaságvédelmi Tanszékének docense – az értekezés szerzője – dolgozatában részletesen bemutatja a titkos információgyűjtés fejlődését a 19. századtól napjainkig, különös tekintettel a magyarországi rendészeti és állambiztonsági hírszerzésre (BÁLINT Tamás: *Recenzió dr. Nyeste Péter a bűnüldözési célú titkos információgyűjtés története, rendszerspecifikus sajátosságai, szektorális elvei című doktori [PhD] értekezéséről*).

A Nemzeti Emlékezet Bizottságának gondozásában jelent meg Czene-Polgár Viktória *Beárazva. Pénzügyi bűncselekmények a Rákosi-korszakban* című könyve. A szerző hosszú évek óta foglalkozik a korszakkal, illetve az akkor elkövetett pénzügyi bűncselekményekkel. Nehéz és összetett téma feldolgozására vállalkozott, ahol jól kellett tudnia szelktálni a rengeteg adat és információ közül, s szinkronba hozni különböző diszciplínákat. Tette ezt alapvetően olvasmányos stílusban, közérthetően, ugyanakkor mindig a megfelelő terminus technicust használva. Az állam számára a szükséges bevételek előteremtése mindig is fontos feladat lesz, hiszen az államot és annak alrendszeit finanszírozni kell. Ugyanakkor egy diktatórikus vagy éppen a diktatúra irányába mozgó állam esetében könnyen válhatnak egyfajta fenyegető erővé, durvábban fogalmazva furkósbottá azon állami szervek, amelyek feladata az állami bevételek előteremtése, illetve a gazdasági élet feletti őrkdés. Bárki és bármi, aki és ami a regnáló kommunista hatalomnak az útjában volt, az könnyen ellenséggé tudott válni. Czene-Polgár Viktória munkája egy kevésbé ismert és kutatott területet vett górcső alá. Tette mindezt alapos, interdiszciplináris kutatómunka után, a források tiszteletben tartásával, a „sine ira et studio” elvének megtartásával gazdagította tudásunkat (KOVÁCS Tamás: *Pénzügyek – Rendőrség(ek) – Eljárások*).

Recenzió Czene-Polgár Viktória Beárazva. Pénzügyi bűncselekmények a Rákosi-korszakban *című könyvéről*).

Napjainkban mindig nagy örömet jelent egy új rendészettörténeti vonatkozású könyv megjelenése, még akkor is, ha ez a könyv egy kiváló rendészeti tudós korábbi művének feldolgozása. A könyv – dr. Kovács Gyula szerző tollából – a hazai büntető-eljárás-jog egyik jogtörténeti alapjáról, az 1896. évi XXXIII. törvénycikk gyakorlati tapasztalatairól írott Rédey-mű szövegének megtartása mellett ad részletes elemzést jogtörténeti, kriminalisztikai és gyakorlati oldalról – összehasonlítva az akkori joganyagot a jelenleg hatályos rendelkezésekkel, különös gonddal szemlélve a nyomozás részlet-szabályait. A nyomozás fő célja a századfordulón megfogalmazott formában: kipuhatolni és megállapítani, hogy követtek-e el büntetendő cselekményt vagy sem. Dr. Kovács Gyula legújabb könyvében az 1901-es megállapításokon indulva jogtörténeti és rendészettörténeti utazásra hívja az olvasót. Egyrészt összehasonlítja a 2024-ben hatályos eljárásjogi szabályokat a Bvp. rendelkezéseivel, másrészt példálózó jelleggel, jogtörténeti szempontból is fontos és érdekes megállapításokat tesz. A könyv az eredeti mű felépítését követve, azt továbbgondolva és kiegészítve ismerteti a két vizsgált időszak büntetőeljárás-jogi szabályrendszerét. Dr. Kovács Gyula gondolatai a ma élő rendészeti szakember szemszögéből engedik láttatni a múlt század elejének kriminalisztikai és eljárásjogi nehézségeit és ellentmondásait. Az érthető nyelvezet és a történelmi kontextus könnyen befogadhatóvá és feldolgozhatóvá teszi a művet, és a könyv ezzel nemcsak tudományos szakirodalom, hanem szórakoztató olvasmány is a jogtörténet iránt érdeklődő közönség számára (ÖVEGES Kristóf – SALLAI János: *Könyvismertetés Dr. Kovács Gyula A nyomozás nehézségei*, avagy nincs új a nap alatt *című könyvéről*).

Budapest, 2025. április 15.

Tisztelettel:

Dr. Christián László r. dandártábornok
tanszékvezető egyetemi tanár
főszerkesztő